

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Beata Kurdziel
Sędziowie:	Katarzyna Biernat – Jarek Katarzyna Oleksiak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2019 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi M. O.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa- Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy w postępowaniu sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie pod sygn. I C 1714/17/K

postanawia:

1. stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie pod sygn. I C 1714/17/K;
2. przyznać skarżącemu M. O. od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie sumę pieniężną w kwocie 2.000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie.

SSO Katarzyna Biernat – Jarek SSO Beata Kurdziel SSO Katarzyna Oleksiak

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 20 maja 2019 r. powód M. O. wniósł skargę na naruszenie jego prawa do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy w postępowaniu sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie pod sygn. I C 1714/17/K z powództwa M. O. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w Ł., żądając stwierdzenia przewlekłości postępowania i przyznania skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 10.000 zł.

Na poparcie swojego stanowiska skarżący podniósł, że pozew inicjujący postępowanie w niniejszej sprawie wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 22 maja 2017 r. Na rozprawie w dniu 14 maja 2018 r. ustanowiono dla powoda pełnomocnika z urzędu i rozprawę odroczone z terminem na piśmie. W dniu 20 lipca 2018 r. do pełnomocnika powoda zostało wysłane wezwanie do zgłoszenia wszelkich twierdzeń i dowodów oraz zajęcia ostatecznego stanowiska w sprawie w terminie 21 dni. W dniu 3 września 2018 r. wpłynęła odpowiedź z dnia 30 sierpnia 2018 r. na powyższe zobowiązanie, w

której pełnomocnik powoda podtrzymał dotychczasowe stanowisko i wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego oraz o zwolnienie powoda od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy uwzględnił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości, zakreślając równocześnie pozwanej kolejny czternastodniowy termin do ustosunkowania się do twierdzeń zawartych w piśmie z 3 września 2019 r. Powyższe orzeczenie wraz z zarządzeniem zostało nadane w dniu 11 lutego 2019 r. W świetle przywołanych okoliczności faktycznych skarżący wskazał, że od momentu złożenia pisma z dnia 30 sierpnia 2018 r. do chwili obecnej Sąd Rejonowy nie podjął żadnych czynności zmierzających do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Od przeszło roku nie odbyła się żadna rozprawa ani nie został wyznaczony jej termin, a Sąd Rejonowy ograniczył się w tym czasie do rozpatrzenia wniosku powoda o zwolnienie od kosztów sądowych, co zajęło również nadmiernie dużo czasu (4 miesiące), a także do wydania zarządzenia o przesłaniu pisma powoda do pozwanej po 5 miesiącach od jego wpływu. Skarżący zauważył przy tym, że wyznaczenie pozwanej 14-dniowego terminu do ustosunkowania się do twierdzeń przedstawionych w piśmie z 30 sierpnia 2018 r. było bezproduktywne, gdyż w piśmie tym powód podtrzymał swe dotychczasowe stanowisko. Sąd Rejonowy nie zareagował również na pismo pozwanej z 8 marca 2019 r., nadesłane w odpowiedzi na powyższe wezwanie. W konsekwencji, w ocenie powoda niniejsze postępowanie jest prowadzone w sposób przewlekły, co skutkuje wyrządzeniem powodowi krzywdy i uzasadnia przyznanie żądanej sumy pieniężnej.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej.

W uzasadnieniu wskazał, że do 3 września 2018 r. wpływ na tok postępowania miał wyłącznie powód, który w dniu 22 maja 2017 r. złożył pozew obarczony licznymi brakami formalnymi, wstrzymywał się z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu aż do dnia 14 maja 2018 r., wnosił o odroczenie terminu rozprawy i dopiero w piśmie z dnia 30 sierpnia 2018 r. złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. W konsekwencji, relatywnie długi czas trwania postępowania wynika z postawy powoda.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozew inicjujący niniejsze postępowanie wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 22 maja 2017 r. Zarządzeniem z dnia 9 czerwca 2017 r., przesłanym w dniu 10 lipca 2017 r. i doręczonym w dniu 28 lipca 2017 r., powód został wezwany do usunięcia wyszczególnionych braków formalnych i fiskalnych pozwu. Odpowiedź na powyższe wezwanie powód złożył w dniu 4 sierpnia 2017 r. Zarządzeniem z dnia 30 września 2017 r., przesłanym w dniu 3 listopada 2017 r., polecono doręczenie pozwanej odpisu pozwu ze zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na pozew oraz wszelkich twierdzeń i dowodów oraz akt szkody w terminie 14 dni. Odpowiedź na pozew wpłynęła do Sądu Rejonowego w dniu 6 grudnia 2017 r. Zarządzeniem z dnia 14 grudnia 2017 r. wyznaczono termin rozprawy na 5 marca 2018 r. i polecono doręczenie powodowi odpowiedzi na pozew ze zobowiązaniem się do zgłoszenia wszelkich twierdzeń i dowodów w terminie 14 dni. Na rozprawie w dniu 5 marca 2018 r. powód wniósł o przedłużenie terminu do złożenia odpowiedzi na pismo pozwanej. Uwzględniając ten wniosek, Sąd Rejonowy odroczył rozprawę na dzień 14 maja 2018 r. W dniu 14 maja 2018 r. powód złożył wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, który został uwzględniony postanowieniem z tego samego dnia. Zarządzeniem Okręgowej Rady Adwokackiej z dnia 8 czerwca 2018 r. wyznaczono dla powoda pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata. Zarządzeniem z dnia 24 czerwca 2018 r., przesłanym w dniu 19 lipca 2018 r. wezwano pełnomocnika z urzędu do zgłoszenia wszelkich twierdzeń i dowodów oraz do zajęcia ostatecznego stanowiska w sprawie w terminie 21 dni. W dniu 3 września 2018 r. wpłynęło pismo pełnomocnika powoda, datowane na 30 sierpnia 2018 r., w którym podtrzymano dotychczasowe stanowisko, wnosząc równocześnie o zwolnienie powoda od kosztów sądowych i dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości. Zarządzeniem z tego samego dnia, przesłanym w dniu 12 lutego 2019 r., zobowiązano stronę pozwaną do ustosunkowania się do twierdzeń i okoliczności podanych w piśmie z dnia 3 września 2018 r. w terminie 14 dni. W dniu 27 lutego 2019 r. wpłynęło do Sądu Rejonowego pismo pełnomocnika powoda z wnioskiem o podjęcie dalszych czynności w sprawie, w szczególności o wyznaczenie rozprawy. Z kolei w dniu 16 marca 2019 r. wpłynęła odpowiedź pozwanej na zobowiązanie zawarte w zarządzeniu z 11 stycznia

2019 r. Zarządzeniem z dnia 28 maja 2019 r. m.in. wyznaczono termin rozprawy na 26 czerwca 2019 r. i polecono ustalenie biegłego, który mógłby sporządzić opinię w odpowiednim terminie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie w części.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż skarga powoda wskazywała na zaistnienie przewlekłości jedynie w odniesieniu do fragmentu postępowania, dotyczącego okresu zapoczątkowanego wydaniem postanowienia z dnia 14 maja 2018 r. o ustanowieniu dla powoda pełnomocnika z wyboru. W konsekwencji, z uwagi na skargowy tryb orzekania o stwierdzeniu przewlekłości, przedmiot badania Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie był wyznaczony okresem wskazanym w skardze jako dotknięty przewlekłością.

Zgodnie z art. 2 ustawy o skardze, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Stwierdzenie, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, wymaga oceny terminowości i prawidłowości czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia co do istoty sprawy przy uwzględnieniu jej charakteru, stopnia faktycznej i prawnej zawilości, znaczenia dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowania się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Godzi się równocześnie zaznaczyć, że przewlekłość postępowania zachodzi zarówno wtedy, gdy Sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy wprowadzie je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy.

Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego instrumentu w postaci skargi na przewlekłość postępowania było skutkiem przyjętych przez państwo polskie zobowiązań międzynarodowych i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Rozpoznając niniejszą skargę i dokonując oceny naruszenia prawa skarżącej do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, zobowiązany jest brać pod rozwagę standardy wypracowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (art. 1 ust. 3 ustawy o skardze). Zapewnienie środka urzeczywistniającego przestrzeganie praw i wolności zagwarantowanych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka winno bowiem nastąpić w pierwszej kolejności na poziomie krajowym. Dlatego też ocena przewlekłości postępowania winna być dokonywana w oparciu o zasady określonymi w Konwencji i z uwzględnieniem kryteriów ustalonych w orzecznictwie Trybunału Praw Człowieka.

Opierając się na przywołanych powyżej kryteriach oceny terminowości i prawidłowości prowadzenia postępowania, nie sposób uznać, iż we wskazanym przez skarżącego fragmencie postępowanie toczyło się z właściwą dynamiką. Znaczna część czynności Sądu Rejonowego – zwłaszcza technicznych lub nieskomplikowanych, a niezbędnych dla nadania prawidłowego biegu sprawie lub rozstrzygnięcia kwestii incydentalnych – była bowiem podejmowana opieszale i rozciągnięta ponad rozsądne miary, a brak właściwej organizacji toku postępowania spowodował, iż termin kolejnej rozprawy został wyznaczony dopiero po ponad roku od dnia ustanowienia dla powoda pełnomocnika z urzędu, co niewątpliwie podważało konstytucyjne, konwencyjne i proceduralne dyrektywy osądzania w rozsądnym terminie spraw sądowych. Na przestrzeni przywołanego okresu dokonano zaś jedynie wezwania powoda i pozwanej do ustosunkowania się do pism procesowych strony przeciwnej oraz wydano postanowienie w przedmiocie wniosku powoda o zwolnienie od kosztów sądowych. Należy przy tym zauważyć, iż zarządzenie o zobowiązaniu pozwanej do odniesienia się twierdzeń i okoliczności podanych w piśmie powoda zostało wydane dopiero po ponad 4 miesiącach od wpływu tego pisma. Z kolei wykonanie tego zarządzenia – podobnie jak zarządzenia 24 czerwca 2018 r. – nastąpiło dopiero miesiąc później, pomimo że stanowiło ono czynność wyłącznie techniczną. Sąd Rejonowy nie podjął również żadnej czynności w okresie pomiędzy przesłaniem w dniu 12 lutego 2019 r. wezwania do strony pozwanej, a wydaniem zarządzenia z 28 maja 2019 r. m.in. o wyznaczeniu rozprawy. Nie sposób przy tym uznać, aby dostrzeżone powyżej rozciągnięcie w czasie poszczególnych czynności Sądu było następstwem postawy powoda.

W świetle powyższych uwag objęte skargą postępowanie we wskazanym przez skarżącego fragmencie trwało niewątpliwie znacznie dłużej, aniżeli powinno w okolicznościach rozpatrywanej w nim sprawy i jako takie dotknięte było przewlekłością w rozumieniu art. 2 ustawy o skardze, której zaistnienie Sąd Okręgowy stwierdził, orzekając jak w punkcie 1. sentencji niniejszego postanowienia na podstawie 12 ust. 2 ustawy o skardze.

Konsekwencją stwierdzenia przewlekłości postępowania jest- stosownie do art. 12 ust. 4 ustawy o skardze- przyznanie skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 2.000 zł, która jawi się jako adekwatna przy uwzględnieniu charakteru i skali stwierdzonych zaniedbań, ogólnej długości opóźnień spowodowanych wadliwą organizacją toku postępowania oraz wagi niniejszej sprawy z punktu widzenia interesów skarżącego. Wobec powyższego, zgłoszone przez skarżącego żądanie przyznania sumy pieniężnej w części, w jakiej przekraczało kwotę 2.000 zł nie zasługiwało na uwzględnienie i jako takie podlegało oddaleniu.

SSO Katarzyna Biernat – Jarek SSO Beata Kurdziel SSO Katarzyna Oleksiak